

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR**

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor
tel.: (02) 228 49 00, fax: (02) 251 94 82
E-pošta: info@kmetijski-zavod.si, <http://www.kmetijski-zavod.si/>

Vinogradniško obvestilo 8:

POLETNA DELA V VINOGRADU

V pridelavi kakovostnega grozdja smo vinogradniki vsako leto najprej odvisni od vremena in vremenskih razmer, nato pa od vseh ostalih dejavnikov med katerimi je odločilno osebno strokovno delo in določeni pridelovalni cilji.

V prvi polovici julija je čas, ko vinogradniki že lahko spregovorimo o preteklih dogodkih in do sedaj opravljenem delu, istočasno pa lahko že z veliko gotovostjo razmišljamo tako o pogojih pridelave kot tudi že o letošnjem pridelku grozdja.

Glede vremena smo enotni, da pridelujemo grozdje v spremenjenih vremenskih pogojih in da naša pridelava postaja vse bolj rizična, nepredvidljiva in vedno bolj tudi draga. Vse bolj je tudi skupna ugotovitev, da smo vsi kmetijski pridelovalci v vedno večjih stiskah in da pridelujemo v vse večjem strahu ter negotovosti, zakaj tako vremensko težavnega leta do sedaj še nismo doživeli in vse kaže, da so vedno večja presenečenja in težave še pred nami.

Spomladanska pozeba, ki se v naših krajih po statistiki dogaja vsakih nekaj desetletij in je bila že drugo leto zapovrstjo, smo preživeli. Pozeba v tem letu je bila v primerjavi s preteklim letom bolj mila, po obsegu je prizadela skoraj večino vinogradov v Podravju in zmanjšala povprečni letni pridelek grozdja za več kot četrtnino. Ko sedaj v tem poletnem času ocenjujemo prizadete vinograde si velikokrat priznamo, da je trta čudežna rastlina, ki ima v sebi izjemno rastno in življenjsko moč, ter regeneracijsko sposobnost preživetja. Pri letošnji pozebi se uresničujejo strokovne napovedi, da bo ostanek manj številčnega grozdja kompenziral velik del izpada pridelka s svojim povečanim obsegom. Zato že sedaj upamo trditi, da bodo škode izpada pridelka grozdja po letošnji spomladanski pozebi v vinogradih Podravja v povprečju manjše, razen pri nekaterih sortah kot so rumeni muškatac, modra frankinja, chardonnay (na določenih legah tudi druge), kjer se ocena ni spremenila.

Toča in poletna neurja so bila in bodo stalnica vsakoletne kmetijske pridelave, ki pa danes z vedno večjo intenziteto in pogostostjo lahko pa na širših območjih tudi že odločilno ogrozijo obstoj in nadaljnji razvoj kmetijske pridelave in še posebej specializiranih kmetij s trajnimi nasadi. V bodoče bo za vse tržne trajne nasade, tudi vinograde samoumevno, da bodo prav vsi trajni nasadi zaščiteni pred točo in nevihtami z protitočnimi mrežami različnih izvedb. Prej ko bomo to sprejeli bolj bo! Še posebno vinogradniki, ki smo po naravi najbolj tradicionalni kmetijski pridelovalci, se moramo zavedati, da tradicija in naše zgodbe ob vinu na trgu veljajo samo ob stabilni vsakoletni pridelavi kakovostnega grozdja in vina. To pa v primeru toče ne zagotavljajo občutki, temveč pravočasna naprava protitočne bočne mreže.

Do sedaj ocenjujemo, da imamo vinogradniki dobra izhodišča za količinsko sicer podpovprečen, kakovostno pa lahko nadpovprečen vinski letnik.

Trta je v tem letu zgodaj zacvetela konec maja in v začetku junija, kar je pokazatelj dobre kakovosti, odcvetela pa je v kratkem obdobju nekaj dni, kar vpliva na nadpovprečno razvite in velike grozde, ki so ostali po pozebi. To lahko deloma omili izgubo količine, nadomestiti v celoti pa je ne more. Ta razvoj grozdja pa zahteva večjo pozornost

vinogradnikov, zato ker je zaradi boljše oplodnje v grozdih ostalo tudi več jagod in bo grozdje v tem letu bolj zgoščeno in zaradi tega veliko bolj dovzetno za nevarni pojav grozdne gnilobe, izgube količin in kakovosti pridelka. Strokovna dopolnitev tej trditvi je dejstvo, da se je v tem letu pričelo zapiranje grozdičev v Podravju pričelo prej kot običajno (10-14 dni), čas od oplodnje do zapiranja grozdičev pa je bil krajši kot v povprečju. Prav ta podatek pove, da je pred vinogradniki spet glavna trgatev v mesecu septembru, najmanj 14 dni pred dolgoletnim povprečjem, grozdje pa bo izjemno razvito z nadpovprečnim številom grozdnih jagod.

S stališča zaščite dosedanje razmere omogočajo stabilno pridelavo, saj rastlinske bolezni, ki so prisotne, do sedaj nikjer niso naredile omembe vrednih škod. S stališča zdravstvenega varstva in pojavnosti rastlinskih bolezni, ocenjujemo to pridelovalno leto kot bolj stabilno manj zahtevno in tudi manj težavno.

Peronospora v bolj toplih in suhih letih praviloma ne dela večjih težav. Zato se v tem letu potrjuje staro pravilo, ki pravi, da če do začetka julija ni peronospora, ta tudi kasneje ne more več kaj dosti slabega narediti. Kljub temu pa opozarjamo, da se lahko ob ugodnih razmerah dveh do tri dni, še posebno v vinogradih kjer smo prikrajšali vrhove in imamo nezaščitene zalistnike, pojavijo letni trosi peronospora, ki so sposobni v zelo kratkem času okužiti grozdno pecljevino in posledično v obliki porjavelih jagod močno zmanjšati pridelek grozdja. Zato, ker obstaja nevarnost okužbe grozdja preko pecljevine vse tja do konca julija, svetujemo, da opravite prikrajševanje tik pred rokom za škropljenje in to s sistemskimi fungicidi, tako se izognemo dodatnemu škropljenju in stroškom, ki ga vsako prikrajševanje tudi zahteva.

Oidiju ali pepelasti plesni, ki je bolezen toplega poletnega obdobja bomo v tem letu namenili povečano skrb, še posebno v tistih vinogradih, kjer ste imeli težave že v preteklem letu. Oidij se razvije v zatemnjenem delu trte, za svoj razvoj pa potrebuje ob izvornem miceliju, ki preživi in se prenese iz starega lesa trte, samo še vsaj povišano relativno zračno vlago, ki pa je v zasenčenem delu trte ne manjka tudi v času poletnih sončnih pripek. Zato naj postane zaščita v vročem poletnem času prvenstveno usmerjena na preventivno zatiranje oidija. Opozarjamo, da je zdravljenje oidija v vinogradih drago in redko kdaj tudi povsem uspešno. Ko se enkrat oidij razraste v trto potrebujemo tudi nekaj let, da ga povsem preženemo iz vinograda. Prav tako oidij na trti vpliva na povečan pojav grozdne gnilobe ali botrytisa, v vinu pa sledovi oidija, ki se prenesejo iz okuženega grozdja zmanjšujejo kakovost in tržno vrednost. Zaradi dobre oplodnje in posledično zbitega grozdja opozarjamo v tem letu na veliko nevarnost nastanka grozdne gnilobe še posebno v primeru vlažne in mokre jeseni. Idealen čas za uspešno delovanje specialnih botriticidov je čas tik pred zapiranjem grozdičev, vsako kasnejše škropljenje ima slabši učinek, še posebno pa pred samo trgatevjo ko je zaradi muhastega vremena včasih zelo težko zagotavljati čas zakonsko določenega karenčnega obdobja.

Tudi v tem letu se uresničuje dolgoročna napoved, da bo v vinogradih bodoče vedno več težav tudi z insekti in škodljivci. Tako se zaščiti pred škrtatki prenašalci zlate trsne rumenice pridružuje plodovna mušica predvsem na rdečih sortah in ob klasičnem zatiranju 2. roda grozdnih sukačev je pred nami že grožnja listnih minerjev vinske trte. V teh dneh julija je po napovedih prognostične službe za varstvo rastlin idealen čas za uporabo bortriticidov pred gnilobo in insekticidov za zatiranje naštetih škodljivcev.

Ob vseh teh dosedanjih dejstvih se zavedamo ranljivosti, kajti narava postaja vse bolj muhasta in preuranjeno kot tudi neodgovorne so napovedi, kako bo do trgatev. Kljub temu bomo vinogradniki postorili vse, da ohranimo do trgatev zdravo, na bolezni in razne pridelovalne strese pa odporen in kakovosten pridelek grozdja.

Dovolite da vas opozorimo, da bo zaradi bolj zgodnje letine, že sedaj potrebno razmišljati o zaključnih rokih zadnjih škropljenj. Ob zakonsko določenih rokih karence za zaščitna sredstva, bo v bodoče potrebno tudi upoštevati tudi karenci vpliva na enološko kakovost vina. Zaradi tega v tujini npr pri žveplu, (in še nekaterih ostalih!) že odredjajo znatno daljše karence, kot so sedaj uradne pri nas (50 in več dni!!).

Za izboljšanje zdravstvenega stanja, je ob redni zaščiti potrebno tudi :

- delno odstranjevanje prekomerno gostega listja, še posebno zalistnikov ob grozdju. Opozarjamo, da dokler grozdje ni mehko je zelo občutljivo na nastanek sončnih opeklin, zato v tem času lahko samo delno odstranimo listje in to praviloma do največ 30% na vzhodni do severovzhodni, na južni in zahodni pa praviloma malo ali nič. Listje v tem času odstranimo le v notranjosti trte med grozdom, defoliacija v tem

času ni dovoljena, še manj priporočljiva, pogojno je le opravičljiva pod zaščitnimi mrežami, kje ni velike nevarnosti za sončne opekline in škod po poletnih točah.

- Ob tem priporočamo da ob zelenih delih trte tudi potresate in da se z rokami več ne dotikate grozdličev . S tresenjem omogočimo dobro vertikalno razporeditev grozdja in s tem v veliki meri preprečimo prepletnost grozdja . Poprh na grozdju je naravna voščena zaščita, ki ščiti in varuje zdravo grozdje pred gnilobo, zato vsako dotikanje v tem času lahko prizadene poprh na grozdju, ki pa je v današnjem času že močno pod udarom različnih škropiv in raznih dodatkov , ki zmanjšujejo vsebnost poprha in s tem vplivajo na zmanjšano naravno odpornost grozdja pred gnilobo.
- Glede prikrajševanja naj velja splošno pravilo, da do vršičkanja prikrajšujemo samo tam in samo toliko, kot je nujno potrebno. Vsako ostro prikrajševanje povzroči ponovno bujno rast in s tem povečano občutljivost. Vsem vinogradnikom predlagamo, da prekomerno dolge vrhove trte nad zadnjim parom žic lahko prikrajšate sicer večkrat toda vedno vsaj 50-60 cm nad višino stebra ali več. S tem dosežemo višjo listno steno, več zaščite pred točo, manj bujno rast zalistnikov in posledično manj bolezni. Lahko pa predvsem mali vinogradniki predolge poganke namesto , da bi jih odrezali pričnete povezovati med seboj v locne ali snope, ki pa jih pri vršičkanju kasneje v avgustu tudi odrežete. Prednost tega načina je v zmanjšani rasti zalistnikov, večji zaščiti grozdja pred točo in v doseganju bolj izenačenega zorenja grozdja.
- V vročinskih dneh ne smemo pozabiti, da z dobrim mulčenjem in čisto košnjo ne vplivamo samo na zračnost med in pod trtami, temveč s tem zmanjšujemo tako napad oidija, kot tudi preprečimo nastanek prevelikega sušnega stresa.

Do prvih zoritvenih procesov, ki se bodo po naših predvidevanjih pričeli že od sredine do konca meseca julija je glavnina del in stroškov v vinogradih tega leta že za nami. Pred nami je samo še kratek čas povečanih skrbi glede poletnih neurij s točo . Potrudimo se, da z redno zaščito ohranimo zdravo grozdje , s pravočasno izvedenimi zaključnimi škropljenji pa zdravstveno neoporečno in enološko optimalno kakovostno grozdje.

Maribor: 14. 07.2017

Specialistična služba za vinogradništvo

KGZS , Zavod Maribor
Štabuc Roman, Hauptman Simona